

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

70. Christiani pro sectariis rebel. Nanchini, torquentur, & fortiter ferunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

productoribus capitis pretium. Quæ perscrutatio dum feruet contigit ethnicum sceleratum, in ædes subire optimi Christiani, cuius statum nomen ad tribunal defert quoddam sacram imaginem, & crucem, in eius ædibus animaduertisset; capitur illico Christianus, torquetur atrociter ad extorquendos ex eo delicti conscios, neminem nominat, præter imaginis pictorem; qui diris item quæstionibus subactus Christianos edit quadraginta, simplicitate magis animi, quam cruciatuum impatientia, subdebat siquidem ad innocentiam illorum, vnum ex Patribus quos Doctor Michaël Hancei, secum domi haberet, Nanchinum subinde redire ad excolendos morum documentis illorum animos, & norant Nanchinenses, norat perfidus Mandarinus Christianos à Pelinchiais quantum cælum ab inferis distare; sed captabat in aula fidelitatis famam simulatione repertæ nouitatis, & industriæ in perduellium captione, præterquam quod erat tyranno Scin intensus, & crudelitate in Christianos perfimilis. Iubet ergo turmatim milites, vrbem cum carnificibus obire, armatis de more cruciandorum reorum feralibus machinis; Christianos quos pictor ediderat, magnis vocibus nominare; de illorum domibus quærere; inuentos barbarè, immanitèque traducere, expilatis itaque ad primos ingressus illorum domibus, prælatisque dumtaxat imaginibus sacris & crucibus, velut scelerum testibus; catenis colla, manicis & vinculis brachia, pugnis, calcibus, fustibus corpora onerare ac raptare magis quam ducere: prohibentem verò illorum probrosis conuitiis scèdare, quæstionem ignara plebecula exaggerabat tam indignè vt in reos damnatos non posset acerbius consuli. Eminebat tamen ea in plerisque oris alacritas, patientiæ robur in omnibus vt eo spectaculo magnopere cresceret fidei sacrosanctæ existimatio. Ac vt quisque primùm in Mandarinum conspectum venerat, dabatur in tortorum manus, qui acerbissimo cruciatu locorum nomina quærerent, verum enim verò cum triginta sex torqueretur, nihil a quoquam expressum est, suum quisque professus est scilum, & familiæ suæ nomen, Christianum se esse, familiares omnes Christianos, non Pelinchiaios piratas, & rebelles, hæc monstra scelerum Christianorum damnari legibus, quorum innocentiam venerabilis senex Iao Ioannes, ille qui se olim tyranno Scin obrulerat cum vexillo professione inscripto Christiana, tam luculentis probationibus defendit, vt sui puderet Mandarinum, eumque cum aliis duodeviginti, quos iam tormentis subiecerat dimitteret liberos, octo illos tantùm retineret, qui sodalitiis totidem, ædes proprias commodarant. Hos tota Nanchino per sex Prætoria ferro & vinculis onustos, turba carnificum ignominiosè circumducit; cæduntur vbique ipso in aditu indicta eatenus & incognita causa, pro cuiusque iudicis feritate, qui vt semivirum & semiferum decuit Eunuchus Regius ad quinque tribus nalia quinquies cæsis & laceris, plagas addidit viginti, ea carnum laniena, & cruoris exhausti, vt in asserum tabulis reportarentur in carcerem

70.
Christiani
pro sceleratis
rebel. Nanchini
torquentur, &
fortiter ferunt.

rem semiuivi. Nec defuere inter alios Mandarinos qui ore eodem simul pronantiarent innocentes, quàm esse aiebant propriam Christianorum dotem, simul caedi iuberent, ne auctoritatem sui tribunalis viderentur negligentius tueri, aut Scini placitis frigide affici. Pendebat Nanchinum causæ atrocis expectatione, nec fingere poterat, nisi captura tam solenni, & tam crudelibus supplitij extremi præludiis, præiudicatam, in crimen aliquod horrendum sententiam, quam securura esset mors inusitati generis horrore terribilis. Non potuit tamen causæ iudex supremus Mandarinus, quantumuis in illos sæuiret aliò ferorem excutere, nisi sacrilega in Deum ipsum execratione. Pronuntiavit legem dominatoris cœli falsam esse; homines dementare; coitionibus vetitis iure suspectam se facere; refractariam Regis imperio se præbere, cuius edictionibus proscripita, nihilo secius in cœptis pergeret, ac sustentaret se se. Proin aliundè Nanchinum aduecti reducerentur in patrias à præsidio militari; Nanchinensium colla iugo ligneo ad mensent stringerentur, inde se denuo susterent, serio admonendi Regi obsequentiùs parerent in posterum; absterentque ab lege profitenda, qua Rex seuerissimè interdictum vellet. Repetentibus à tribunali domos suas, occurrunt vxores gratulatorijs lachrimis prosequentes confessionè generosam, & alacrem, cuius nobiles notas, lauiata, & cadauerosa membra ex Prætorijs referebant. Reliquorū item octo & viginti quos à se iudex amiserat, coniuges heroinas nihil æquè solabatur vt tormentorum constans perpressio, in qua maritos durare fortiter crebris internuntiis discabant, non sine humili & sancta cœterarum mulierum æmulatione, & communibus in causa communi gaudijs. Ex beato tamen quem dicebamus octonatio, vnus exiit beatissima fors qui plagatum dolore interiit. Eius vocabulum Andreas, vilis conditio, opificium lignatoris, uorum sanctimonia, vulgari sublimior; Renuus ex aquis vitalibus tantum egit vt suos omnes renasci cerneret non modo Christianos, sed sibi persimiles, amore & cultu Reginæ Deiparæ afficiebatur tam tenere, vt quicquid animo incidisset quod ei crederet placiturum, propensissimè id exequeretur. Quæ vero egestas, pectus, manumque pleisique contrahit, auertitque à miseris alienis, hunc iis leuandis co præstabat largiorem, quod nihil habens quod daret, dare seipsum Deo, hoc est operæ suæ fructum, & sudoris putabat. Iam ad augendum fidelium numerum, & virtutem, vix erat illi par, & in illa Scini cruenta tyrannide, haudquaquam ipse certamini, sed ipsi certamen defuit, ex quo post paulum vt cruciatibus sic meritis auæior, coronam retulit. Tam assiduus & sedulus Patribus aderat quos nefarius Scin pergebat diuerso carcere macerare, alterum iacentem in extremis, alterum ex plagis adhuc hiantibus, vt si cogereretur ab vno ad alium transire, filium substitueret suo loco; tam accurata in iis iuandis sollicitudine vt Patrum pater à fidelibus audiret; aberatque tam procul à mercenatio in istis animo, vt ipsos præuidens, velle nollet, pensa-

turos donis saltem æqualibus, quicquid sumptus in eos fecisset, modum repererit quo ipsos falleret. Quæ mittebantur ad illos argenti segmina, & Panni Serici à beneuolis Mandarinis etiam ethnicis, reponerebat iis scrupulosa fide, tunc statim reddenda, cum liberi forent à carcere; postquam vero Nanchino exularunt, Christi se obsequio penitus, domumque suam consecrauit ubi spiritu quo ardebat sancto de diuinis dicentem audituri conueniebant Christiani. Et suo ipse quantumque periculo emebat, Patrem apud se habere hospitem quoties Nanchinum reuiferet, ad neophytorum spiritus refouendos, & augendum illorum numerum; quanquam id sapius faceret, subindeque in menses plurimos. Hac ergo Andreas sanctorum palæstra, glorioso agoni præludebat quo moris pretiosæ septem consortibus tormentorum negatam coronam adeptus est. Sepulti corpus venerabatur etiam ethnici, conditumque est loco ut sinebat calamitas temporum, & funere minimè indecoris. Hæc magno ubique Christianissimi detrimento Nanchini gerebantur, si par famæ fuisset toto vulgare Imperio fides, idem esse omnino Christianos quod Pelienchianos, & pro iisdem Nanchini tentos, iustas sectæ nefariæ, tribunalibus sex decessu pœnas. Quamobrem Doctor Paulus tam perniciosum nomini Christiano, & probrosum errorem, populos dedocurus, tractatu festinè sed discriminibus quatuordecim solidissimis firmato, palam scit, Christianos esse à Pelienchiais non modo diuersos. Verum iis plane oppositos, ut qui vitam ducerent insontem in omni genere probitatis, Pelienchiaij sceleratissimam; opus properè absolutum, sed efficaciam rationum potens, P. Petrus Spira Mandarinoferebat, qui sacrilegio sceleratiori contra Christi legem, quam contra octo Christianos pronuntiauerat, verum Nanchini exclusus introitu, Mandarinum reddendum, manu curauit aliena. Qui quoddam esset Colao Scin ad omnia abditus acerbas Paulo reposuit literas, aggressusque de summa quaestione rationari, dubium reliquit malignè magis, an imperitè id faceret, omissis enim quibus Christianos à Pelienchiais Paulus distinguere quatuordecim notis; in nuda hærebat propositi criminis affirmatione, sectæ vnus utrosque reos esse utrosque Regis Imperio contumaces, Christi legem à Rege proscrisibis ab iis promoueri. Patres à Rege extra regnum pelli, ab iis induci & Regis ingratiis. Docere, conuictus cogere, sequaces colligere; at enim hunc maiestatis contemptum adedè confidentem, haud fore diuturnum interpellatum esse Regem supplicibus literis, alteris in sectam Christianam; in Michaelem Doctorem alteris, & quosdam præterea (Doctores Paulum, & Leonem volebat intelligi) qui Patres domi secum haberent, & contra rescripta regia tuerentur; qui minæ hominis improbi præter eius mentem fuisse Patribus salutaris, qui mox reluctans multum Doctoribus cutissas inquisitorum nares secretioribus, & solitariis latebris fallere præuerterunt, ne Colai Scin furialibus libellis, & Regis indignationi vir-

ros exponerent, quorum post Deum potentia, Christiana res nitebatur. Verum enim vero nostra Pechini apud Regem, & Colai Scin causa, longè alia erat quàm Nanchini, Deo eius vices sic in oppositum mutante, vt redactus in ordinem Colaui ignominiosè aula pelleretur; duo è nostris palam in eam redirent iteratis accitis literis, & domus veteris possessionem repeterent.

Ac tyrannum quidem Colaum Scin sua vnus flagitia euerterunt, nec Regis tutela præpotens qua in gratiam Eunuchorum, supremos ab eo Mandarinos defenderat, aliud protulit, nisi vt maiori cum infamia caderet. Ad centum (aiebat Doctor Paulus) in eum libelli tam atroces ab iis in regiam penetrarunt, vt in cunctas latè Prouincias (qui aula vsus est) per veredarios transmissi, immanissimæ belluæ vulgarent detestabilia scelera, eumque publicis odiis, & execrationi exponerent post quæ Rex eius abrogationem, nec vltro disferre valuit, nec ipse regressum ad priuatos lares; priuatúsque Hancei sua in patria iacuit. Et hic demum alter ex residuis Colais, summa denuo potitus regendi potestate, Longobardum vrgere ad maturandum in aulam reditum, cuius illi auctor sapius fuerat, de quo erit anno proximo videndum. Hoc autem æui vigesimo altero, sub medium Iulij fortunatè in Sinas subierant è nostris quatuor; Manuel Diaz senior, stationes nostrorum ex officio inspecturus; alij operam ministeriis solitis daturi, Ioannes Adamus Scial. Rodericus Figueredus, & domesticus adiutor Melchior Riberus, quorum aduentu inopino vt iucundissimè affecti sunt fideles, ita non multo post F. Sebastiani Fernandez obitu grauitè doluere. Erat is ortu & nomine Sinensis, cognomento & Lusitania adscito; itinerum Riccio fidus comes; laborum socius & Apostolici muneris quod pro suo gradu constanter impleuit, in arduo illo & palmati negotio fundandæ inter Sinas Christianitatis, in quo haud scio plus sudoris, an sanguinis fuderit. Ad hoc illum Deus ingenti animo, bonitate ingenij, vitæque à puero innocentissima donarat, & alienæ salutis appetentissima, cuius studio ardens, interpretem Riccio & seruum se dedit, quamuis alioqui honesto loco natus; vt pia illa, & humili annorum aliquot opera promeretur aditum in societatem, quem superioris seculi anno primo & nonagesimo Ianuarii Calendis obtinuit. Non retexo arumnas inter quas fortiter in gradu virtutis generosæ semper immobilis durauit; non contumelias, vincula, & plagas Hancei, Licini, & vtraque in vrbe Regia; demùm seruile extra murum maiorem exilium, & prope Tartatis in prædam, & quo tamen assertus pretio, euasit, sed à cruciatu pedum & manuum nequaquam, nec ab illa flagrorum cruenta, repetitæque sæpè laceratione quam sibi fore lethalem dum putat, mortemque operitur, dedit è carcere literas ad amicos, quæ vbiicumque perlectæ sunt multo igne cœlesti animos inflammant, nec ambiguo deinceps inditio conficiendum reliquerunt, si Sinenses educuntur, Apo-

71.
Tyrannum
Scin sui fla-
gitia euer-
tunt.

72.
F. Fernandez
Sinens. obi-
tus & virtu-
tes.